

TADEÁŠ CZUDEK

**PERIGLACIAL PHENOMENA IN THE ENVIRONS OF
SLAVKOV NEAR BRNO (CZECHOSLOVAKIA)**

The complete article in the English version will appear in a special publication (Abstracts of Papers) issued in Delhi on the occasion of the XXIst International Geographical Congress. We bring here only a short Czech summary.

PERIGLACIÁLNÍ JEVY V OKOLÍ SLAVKOVA U BRNA V ČESKOSLOVENSKU

Z četných periglaciálních jevů v širším okolí Slavkova u Brna vzbuzuje pozornost zejména mrazový klín u obce Němčany, který je jedním z největších dosud známých mrazových klínů ve střední Evropě. Má šířku 11,2 m a hloubku 6,5 m. Je založen v terciálních píscích na rozvodním hřbetu. Má největší šířku ve své horní části a směrem dolů se zužuje a jeho zakončení je zřetelně ohnuté do horizontálního směru. Pravý kontakt klínu s okolními terciálními písky je na stěně pískovny přímočarý, levý kontakt je v horní části klínu nápadně stupňovitý, v dolní části přímočarý. V sousedství klínu jsou miocenní sedimenty zprohýbány a místy porušeny kryotektonikou. Toto zprohýbání se zmenšuje se vzrůstající vzdáleností od klínu a přechází do ploše uložených terciálních vrstev.

Mrazový klín je vyplněn hlínami a písky. Hlíny jsou vesměs jílovité a mají červené, hnědé a šedé odstíny. Vznikly původně jako pohřbené půdní horizonty na spraších na povrchu terénu. K půdotvornému procesu došlo již v interglaciálu mindel-riss. Písky jsou hlinité a pocházejí z okolních terciálních sedimentů. Až na nejsvrchnější část sedimentů vyplňujících mrazový klín jsou hlíny a písky uvnitř klínu zřetelně zprohýbány a mají příznačné znaky kryoturpace.

Popisovaný mrazový klín vznikl vyplněním mrazové trhliny a jejím dodatečným rozšiřováním během více fází zamrzání a tání. K začátku jeho vzniku došlo již v rissu a jeho vývoj pokračoval dále v chladných obdobích würmu.